AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2012. október 23.)

az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2010-es pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2010-es pénzügyi évre vonatkozó végleges éves beszámolójára,

— tekintettel a Számvevőszéknek az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2010-es pénzügyi évre vonatkozó végleges éves beszámolójáról szóló jelentésére, a hatóság válaszaival együtt ([1]),

— tekintettel a Tanács 2012. február 21-i ajánlására (06083/2012 – C7-0051/2012),

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2010-es pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítés elhalasztásáról szóló, 2012. május 10-i határozatára ([2]), a határozatot kísérő állásfoglalására, valamint a hatóság ügyvezető igazgatójának válaszaira,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 319. cikkére,

— tekintettel az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendeletre ([3]) és különösen annak 185. cikkére,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról szóló 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([4]) és különösen annak 44. cikkére,

— tekintettel az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet 185. cikkében említett szervekre vonatkozó költségvetési keretrendeletről szóló, 2002. november 19-i 2343/2002/EK, Euratom bizottsági rendeletre ([5]) és különösen annak 94. cikkére,

— tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2012 júniusában – a 2009 márciusában létrehozott, a decentralizált ügynökségekkel foglalkozó intézményközi munkacsoport munkájának eredményeképpen – elfogadott, a decentralizált ügynökségekről szóló együttes nyilatkozatra és az ahhoz mellékelt közös megközelítésre és különösen a közös megközelítés irányításra, működésre, programozásra, elszámoltathatóságra és átláthatóságra vonatkozó szakaszaira,

— tekintettel eljárási szabályzata 77. cikkére és VI. mellékletére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság második jelentésére és a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Bizottság véleményére (A7–0299/2012),

([1]) HL C 366., 2011.12.15., 106. o.
([2]) HL L 286., 2012.10.17., 367. o.
([3]) HL L 248., 2002.9.16., 1. o.
([4]) HL L 31., 2002.2.1., 1. o.
([5]) HL L 357., 2002.12.31., 72. o.

A. mivel az Európai Parlament 2012. május 10-én elhalasztotta az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: a hatóság) 2010-es pénzügyi évre vonatkozó mentesítéséről és elszámolásának lezárásáról szóló határozatát,

B. mivel a hatóság 2012. június 29-i és 2012. augusztus 20-i leveleiben részletes válaszokat adott a mentesítő hatóságnak,

C. mivel a mentesítés az Európai Parlament által alkalmazott megfelelő eszköz, amely tényszerű és érdemi érvek alapján történő döntést tesz szükségessé; ebben az összefüggésben emlékeztet a jelenleg hatályos szabályokra, azaz az Európai Közösségek tisztviselőinek személyzeti szabályzatára, az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeire, az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletre, a hatóságot létrehozó rendeletre, valamint a hatóság által kialakított konkrét szakpolitikákra és eljárásokra,

Költségvetési és pénzgazdálkodás

1. tudomásul veszi a hatóság azon nyilatkozatát, hogy immár megfelelő intézkedéseket hoztak a pénzgazdálkodás javítása érdekében, és hogy a végrehajtási arány a kötelezettségvállalási előirányzatok tekintetében 2011-ben megközelítette a 100 %-ot;

2. üdvözli az arra vonatkozó tájékoztatást, hogy jelentősen csökkentették az igazgatótanácsi ülések költségeit, amelyek 2010-ben tagonként 6 175 EUR-t tettek ki; különösen üdvözli a kiadásoknak az igény szerinti audioközvetítésre történő áttérés, az angol nyelv igazgatótanácsi üléseken való kizárólagos használata, valamint az összes ülésnek a hatóság parmai üléstermeiben való megtartása révén elért, 2010-hez képest 66 %-os csökkentését;

A szerződések kezelésének folyamata

3. nyugtázza, hogy a hatóság kidolgozott egy támogatásokra és beszerzésekre vonatkozó eszközt, javítandó a pályázati eljárás nyomon követését, a szerződések kezelését és a kifizetések előrejelzésére való képességet; tudomásul veszi, hogy 2012. június 28-án elindították az új közbeszerzési és támogatási adatbázist;

Összeférhetetlenség és átláthatóság

4. megjegyzi, hogy a hatóság fő feladata a független és átlátható tudományos tanácsadás az élelmiszer- és takarmánybiztonsághoz közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó ügyekben;

5. felhívja a figyelmet arra, hogy megfelelő intézkedéseket kell hozni a hatóság hitelességének megőrzése érdekében;

6. üdvözli, hogy 2012 októberére kötelező ülést ütemeztek elő az etikáról és az integritásról az igazgatótanács összes tagja számára, és felhívja az igazgatótanácsot, hogy hatékonyan juttassa érvényre magatartási kódexét, és fogadjon el rendelkezéseket, amelyek megakadályozzák, illetve szankcionálják a jövőben a „forgóajtó-effektus” típusú ügyeket, hogy elkerülhetőek legyenek a 2010-ben a korábbi igazgatótanácsi elnököt érintő esethez hasonló helyzetek;

7. korábban már felhívta a figyelmet az összeférhetetlenséggel, az érdekeltségi nyilatkozatokkal és az átláthatósággal kapcsolatos egyes hiányosságokra; hangsúlyozza, hogy 2010-ben a hatóság igazgatótanácsának korábbi elnöke elmulasztotta bejelenteni, hogy tagja az International LIFE Sciences Institute (Nemzetközi Élettudományi Intézet – ILSI) igazgatóságának, jóllehet az ILSI-t élelmiszer-ipari, vegyipari és gyógyszeripari vállalatok finanszírozzák; megállapítja, hogy a hatóság igazgatótanácsi tagjait nem az ügyvezető igazgató nevezi ki, így nem is bocsáthatja el őket;

8. üdvözli, hogy a hatóság javasolni szándékozik az igazgatótanácsnak, hogy elnökét nyílt szavazással válassza; úgy véli, hogy egy átlátható eljárás megerősíti az igazgatótanács elszámoltathatóságát;

9. figyelmesen tudomásul veszi mindazon új politikákat, szabályokat, végrehajtási intézkedéseket és fellépéseket, amelyeket 2007 óta hoztak meg a tudományos szakértők és személyzet összeférhetetlenségének megakadályozása érdekében; ezzel összefüggésben üdvözli a hatóság igazgatótanácsának magatartási kódexét és az érdekeltségi nyilatkozatai felülvizsgálatával kapcsolatos aktív megközelítését, valamint az összeférhetetlenségek ellenőrzésére vonatkozó, 2012 júliusa óta hatályos új szabályokat, amelyeket proaktívan alkalmaztak a tudományos testületek megújításánál; elkötelezett e fellépések hatásainak nyomon követése iránt; a továbbiakban is rendszeres eszmecserére hívja az ügyvezető igazgatót és szorgalmazza az információcserét a képviselői közül kijelölt kapcsolattartó személyen keresztül, valamint a hatóságnál kétévente tett látogatások révén is; emlékeztet rá, hogy a legutóbbi látogatásra 2012 májusában került sor;

10. tudomásul veszi, hogy a hatóság „függetlenséggel és tudományos döntéshozatali folyamatokkal" kapcsolatos új politikája és annak végrehajtási szabályai 2012 júliusában hatályba léptek, és hogy a hatóság összeférhetetlenségre vonatkozó új fogalommeghatározása összhangban van az OECD irányelveivel; a hatóságtól úgy értesült, hogy a gyakorlatban ötéves kizárás vonatkozik arra a szakértőre, aki megszegi a függetlenségi politika szabályait; javasolja, hogy a függetlenségi politika végrehajtási szabályainak részeként illesszenek be egy arányos szankciókat tartalmazó kimerítő listát;

11. nyugtázza, hogy a hatóság 2013 végére beütemezte függetlenségi politikájának értékelését, és vállalta, hogy többek között mérlegeli a bizalommal való visszaélés esetén alkalmazott eljárások – köztük a tudományos vizsgálat integritását ellenőrző eljárás – eredményeinek közzétételét, valamint összeférhetetlenségi bizottsága mandátumának bővítését és megerősítését, például a francia Élelmiszer-biztonsági, Környezetvédelmi és Munkaügyi Ügynökség (ANSES) etikai normákkal és az összeférhetetlenségek megelőzésével foglalkozó bizottságának mandátuma mintájára; elvárja, hogy a hatóság a következő mentesítési eljárás kezdetéig tájékoztassa ezekről a mentesítésért felelős hatóságot;

12. ösztönzi a hatóságot, hogy erősítse tovább függetlenségi politikáját, és mérlegelje többek között szankciókat tartalmazó szabályok bevezetését, valamint belső szakértői és tudósai önéletrajzának és érdekeltségi nyilatkozatának közzétételét;

13. határozott meggyőződése, hogy a jelenleg hatályos szabályok be nem tartása esetén meg kell tenni a szükséges lépéseket; úgy véli, hogy ilyen esetekben a hatóságnak pontos ütemtervvel ellátott cselekvési tervet kellene készítenie a hiányosságok kiküszöbölésére, és hogy annak végrehajtását az Európai Parlamentnek kell felügyelnie, valamint hogy ezeket a problémákat a lehetséges joghézagok megszüntetése érdekében a jelenlegi szabályok módosításával kell kiküszöbölni;

14. tudomásul veszi a hatóság nyilatkozatát, amely szerint 2012. július 4-én politikát fogadott el az ajándékokra és a vendéglátásra vonatkozóan; elismerően szól erről a kezdeményezésről, és kéri a hatóságot, hogy politikáját tegye elérhetővé weboldalán;

15. nyugtázza, hogy a hatóság 2012. október 1-jére ütemezte elő az érdekeltségi nyilatkozatok véletlenszerűen kiválasztott mintája általa történő első ellenőrzésének megindítását annak megállapítása céljából, hogy összhangban állnak-e az újonnan elfogadott függetlenségi politikájával és annak végrehajtási szabályaival; várja, hogy a hatóság 2013. március 1-jéig tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot ezen értékelés következtetéseiről, hogy azokat tükrözni lehessen a következő mentesítési eljárásban;

16. elismeri a hatóság az iránti elkötelezettségét, hogy együttműködik a Bizottsággal a nyilvánosságra nem hozott nyers adatok teljes körű, nyilvános hozzáférhetőségére vonatkozó szabályok meghatározása érdekében;

17. megjegyzi, hogy a hatóság nyolc testülete és tudományos bizottsága 2012 júniusában megújult; üdvözli az újonnan kinevezett szakértők érdekeltségi nyilatkozatainak a hatóság weboldalán történő közzétételét, ugyanakkor megjegyzi, hogy néhány önéletrajz még nem érhető el; felhívja a hatóságot, hogy 2013. január 1-jéig tegye közzé az összeset;

18. tudomásul veszi, hogy 2011-ben, a hatóság függetlenséggel és tudományos döntéshozatali folyamatokkal kapcsolatos új politikájának elfogadása előtt két testület 37 szakértőjét nevezték ki; ezért egyetért a hatóság azon kezdeményezésével, hogy az újonnan elfogadott függetlenségi politikája és annak végrehajtási szabályai fényében 2012. október 31-ig megvizsgálja érdekeltségi nyilatkozataikat; kéri a hatóságot, hogy a következő mentesítési eljárás kezdetéig tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a vizsgálat eredményeiről;

19. felhívja a hatóságot, hogy éves tevékenységi jelentéseiben szenteljen külön szakaszt az összeférhetetlenségek megelőzése és kezelése érdekében tett intézkedések leírásának, amelynek többek között az alábbiakra kell kitérnie:

— a megerősített állítólagos összeférhetetlenségi esetek száma,

— a „forgóajtó-effektus” típusú esetek száma,

— a különböző típusú esetekben hozott intézkedések,

— a bizalommal való visszaélés miatt indított eljárások száma és eredménye,

— az alkalmazott szankciók;

20. ösztönzi a hatóságot, hogy fokozza a kockázatértékelési eljárás nyíltságát és átláthatóságát, vegye jobban figyelembe a szakértők által felülvizsgált független tudományos szakirodalmat, és az eltérő vélemények elutasítása esetén adjon részletes magyarázatot; buzdítja a hatóságot, hogy fokozza a külső szakértőkkel és a nemzeti ügynökségekkel folytatott párbeszédet és együttműködést, különösen azokban az esetekben, amikor azok eltérő véleményt képviselnek valamely kockázatértékelési eljárással kapcsolatban;

21. üdvözli általánosságban a fent említett, a decentralizált ügynökségekről szóló együttes nyilatkozatot és közös megközelítést; amelyek bizonyos, a mentesítési eljárás szempontjából lényeges témákkal foglalkoznak, illetve ilyen témákra térnek ki; és úgy véli, hogy a közös megközelítéssel kapcsolatos nyomon követésre vonatkozó, a Bizottság által 2012 végéig előterjesztendő ütemterv megfelelően figyelembe fogja venni ezeket a témákat;

22. a mentesítésről szóló határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2012. május 10-i állásfoglalására ([1]).

([1]) HL L 286., 2012.10.17., 388. o.